

GEÇİCİ KORUMA SAĞLANAN YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİNE DAİR UYGULAMA REHBERİ

1. BÖLÜM

AMAÇ VE KAPSAM, YASAL DAYANAKLAR, TANIMLAR

1.1. Amaç ve Kapsam

Bu rehberin amacı, 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu uyarınca geçici koruma sağlanan yabancılar adına düzenlenecek çalışma izinleri ile mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışacaklara sağlanacak çalışma izni muafiyetine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

1.2. Yasal Dayanaklar

Bu rehber, 6458 sayılı Kanunun 91 inci maddesi ile 13/10/2014 tarihli ve 2014/6883 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı uyarınca 22/10/2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Geçici Koruma Yönetmeliği”nin 29 uncu maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Bu rehber aynı zamanda, Bakanlar Kurulu tarafından 11/1/2016 tarihinde kararlaştırılarak 15/1/2016 tarihli ve 29594 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik” hükümleri esas alınarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Valilikler, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri ile diğer ilgili kurumların görev ve yetkileri ile geçici koruma sağlananlar ve bunların işverenlerinin yükümlüklerini belirlemek amacıyla hazırlanmıştır.

1.3. Tanımlar

Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
İl Müdürlüğü: Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğünü,
Otomasyon sistemi: Yabancıların Çalışma İzinleri Otomasyon Sistemini,
Yabancı kimlik numarası: Geçici koruma sağlanan yabancıların 99 ile başlayan 11 haneli kimlik numarasını ifade eder.

2. BÖLÜM

MEVSİMLİK TARIM VE HAYVANCILIK İŞLERİNDE ÇALIŞMA İZİNİ MUAFİYETİ

2.1. Başvuru Şartları

Geçici koruma sağlanan yabancılardan aşağıda belirtilen şartları taşıyanların çalışma izni muafiyet başvuruları kabul edilir:

- Yabancıнын geçici koruma kapsamında olduğunu belirten geçici koruma kimlik belgesinin/yabancı tanıtma belgesinin ve yabancı kimlik numarasının olması,
- Çalışma izni muafiyeti başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla en az altı aylık geçici koruma süresinin doldurulmuş olması,

- c) Geçici koruma kaydına göre yabancıya kalma hakkı sağlanan ilde ve sadece mevsimlik tarım ve hayvancılık işlerinde çalışmak üzere başvuru yapılması.

2.2. Başvuru Usulü ve Değerlendirme

- a) Çalışma izni muafiyet başvurusu, yabancı tarafından geçici koruma kimlik belgesi/yabancı tanıtma belgesi ile geçici koruma ile kalma hakkı sağlanan ildeki İl Müdürlüğüne yapılır.
- b) İl Müdürlüğünün yetkili kullanıcısı tarafından yabancıнын kimlik numarası otomasyon sistemine girildikten sonra sorgulama yapılarak yabancıya ait kimlik bilgileri getirilir. Yapılan sorgulamada;
- yabancıнын geçici koruma kapsamında olduğu,
 - başvurunun yapıldığı tarih itibarıyla en az altı aylık geçici koruma süresinin doldurulduğu,

İçişleri Bakanlığı kayıtlarından teyit edilemezse otomasyon sisteminde işleme devam edilemeyeceği uyarısı alınır.

- c) Geçici korunan yabancıнын çalışma izni muafiyeti talep ettiği il bilgisinin seçilmesi ve kaydedilmesi ile kayıt işlemi tamamlanır. Seçilen il kodu ile İçişleri Bakanlığı kayıtlarına göre yabancıya kalma hakkı sağlanan il kodunun uyuşmaması halinde otomasyon sisteminde işleme devam edilemeyeceği uyarısı alınır.
- ç) Geçerli bir çalışma izni bulunan geçici koruma sağlanan yabancıнын, çalışma izni muafiyet başvurusu yapacak olması halinde otomasyon sisteminde işleme devam edilemeyeceği uyarısı alınır. Ancak çalışma izninin iptal edilmesi sonrasında muafiyet başvurusuna devam edilebilir.
- d) Kaydı tamamlanarak talebi uygun görülen geçici koruma sağlanan yabancıya, otomasyon sistemi üzerinden çıktısı alınan çalışma izni muafiyeti bilgi formu verilecektir.
- e) Çalışma izni muafiyetini iptal ettirmek amacıyla geçici koruma sağlanan yabancı tarafından il müdürlüğüne başvuru yapılması halinde, il müdürlüğünce gerekli iptal işlemi otomasyon sistemi üzerinden yapılır.

2.3. Çalışma İzni Muafiyeti Bilgi Formunun Kapsamı ve İçeriği

Çalışma izni muafiyeti bilgi formunda yabancıların;

- Sadece mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışabilecekleri,
- Geçici koruma sağlanan ilden başka bir ilde çalışma haklarının bulunmadığı,
- Çalışma izni muafiyeti bilgi formunun geçici koruma kimlik belgesi/yabancı tanıtma belgesi ile birlikte ibraz edilmesi zorunluluğunun bulunduğu,
- Muafiyetin sona erme tarihinden sonra çalışmaya devam edilecek olması halinde, İl Müdürlüğüne yeniden başvurulması gerektiği,
- Geçici koruma sağlanan yabancıнын çalışma izni muafiyeti kapsamında olup olmadığının Yabancı Çalışma İzni Sorgulama Sistemi (www.calismaizni.gov.tr) üzerinden yabancı kimlik numarası girilerek sorgulanabileceği,

hususları belirtilir.

2.4. Valiliklere Bildirim

Mevsimlik tarım ve hayvancılık işlerinde çalışmak üzere çalışma izni muafiyeti bilgi formu verilen geçici korunan yabancıların il müdürlüklerince her ay otomasyon sistemi üzerinden alınan listesi, izleyen ayın ilk haftası içerisinde Valiliğe bildirilir.

3. BÖLÜM ÇALIŞMA İZİNİ

3.1. Başvuru Şartları

Geçici koruma sağlanan yabancılardan aşağıda belirtilen şartları taşıyanları çalıştırmak üzere yapılan başvurular kabul edilir:

- Yabancınn geçici koruma kapsamında olduğunu belirten geçici koruma kimlik belgesinin/yabancı tanııtma belgesinin ve yabancı kimlik numarasının olması,
- Çalışma izni başvurusunun yapıldığı tarih itibarıyla en az altı aylık geçici koruma süresinin doldurulmuş olması,
- Geçici koruma kaydına göre yabancıya kalma hakkı sağlanan ilde çalışmak üzere başvuru yapılması,
- Ön izin alma zorunluluğu olan mesleklerde çalışacak geçici korunanların, ilgili Bakanlıklardan ön izin belgesinin alınmış olması.
- Geçici koruma sağlanan yabancınn başka bir işverenin yanında çalışmak üzere düzenlenen çalışma izninin ya da bu yabancı için daha önce yapılmış sonuçlanmayan bir başvurusunun bulunmaması.

3.2. Başvuru Usulü

- Çalışma izni başvurusu, geçici koruma sağlanan yabancıları çalıştıracak işverenler tarafından yapılır.
- Başvuru, e-Devlet Kapısı üzerinden (www.turkiye.gov.tr veya www.calismaizni.gov.tr) online olarak otomasyon sisteminde geçici koruma kapsamındaki yabancılar için ayrılan modül seçilerek yapılır.
- Otomasyon sisteminde işveren kaydı olmayanlar öncelikle işveren kaydı oluştururlar.
- Otomasyon sistemine yabancınn kimlik numarası girildikten sonra sorgulama yapılarak yabancıya ait nüfus bilgileri getirilir.

Yapılan sorgulamada;

- yabancınn geçici koruma kapsamında olduğu,
- başvurunun yapıldığı tarih itibarıyla en az altı aylık geçici koruma süresinin doldurulduğu,

İçişleri Bakanlığı kayıtlarından teyit edilemezse otomasyon sisteminde işleme devam edilemeyeceği uyarısı alınır.

- Geçici korunan yabancınn çalışılacağı adres bilgisinin sistem girilmesi esnasında seçilen il ile yabancıya geçici koruma ile kalma hakkı sağlanan ilin kodunun uyuşmaması halinde otomasyon sisteminde işleme devam edilemeyeceği uyarısı alınır.

- e) Yabancıya ve işverenine ait bilgilerin otomasyon sistemine eksiksiz girilmesi ve yabancı ve işveren arasında düzenlenen iş sözleşmesi ile yabancının fotoğrafının sisteme taranılması zorunludur.
- f) Geçici koruma sağlanan yabancının daha önce yapılmış değerlendirme aşamasında bir başvurusunun bulunması halinde otomasyon sisteminde işleme devam edilemez.
- g) Çalışma izin başvurusunun otomasyon sistemi üzerinden online yapılması yeterli olup, Bakanlığa kağıt ortamında herhangi belge gönderilmeyecektir.
- ğ) Geçici koruma kapsamında kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan yabancılar vergi numaraları olması kaydıyla işyerinin kuruluş işlemlerinin tamamlanması sonrasında, şirketler için ticaret sicil gazetesi, gerçek kişi tacirler ile esnaf ve sanatkarlar için ilgili oda sicil kayıt belgesi gibi işyerinin faaliyetini gösterir belgelerin başvuru esnasında otomasyon sistemine taranılması suretiyle çalışmaya başlamadan önce çalışma izni almak zorundadır. Yetkili idarelerce, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilirken yabancının çalışma izninin bulunması koşulu aranılacaktır.

3.3. Çalışma İzni Başvurularının Değerlendirilmesi

Bakanlıkça, çalışma izni başvuruları aşağıda belirtilen hallerde reddedilir:

- a) İşyerinde geçici koruma kapsamında çalışan sayısının, aynı işyerinde çalışan Türk vatandaşı sayısının yüzde onunu geçmesi,
- b) Başvurunun, özel kanunları ile yalnızca Türk vatandaşları tarafından icrasına izin verilen iş ve meslekler için yapılmış olması,
- c) Sağlık meslek mensupları için Sağlık Bakanlığından, eğitim meslek mensupları için Milli Eğitim Bakanlığından veya Yükseköğretim Kurulu Başkanlığından ön izin alınmaması,
- ç) Değerlendirme kriterlerinin karşılanmaması,
- d) İlgili mercilerin olumsuz görüşünün bulunması.

3.4. Çalışma İzin Belgesi ve Bildirim

- a) Çalışma izni başvurusuna ilişkin Bakanlıkça yapılan değerlendirmenin sonucu, geçici koruma sağlanan yabancıyı çalıştırmak isteyen işverene ve İçişleri Bakanlığına online olarak bildirilir.
- b) Talebi uygun görülen geçici koruma sağlanan yabancı için Bakanlıkça oluşturulan çalışma izni otomasyon sisteminde "Başvuru Takip" kısmında görüntülenebilecektir. Ayrıca, yabancı adına Bakanlıkça düzenlenen kart şeklindeki çalışma izin belgesi yabancının çalışacağı adrese nitelikli kurye ile gönderilecektir.
- c) Çalışma izni verilen geçici koruma sağlanan yabancı, işinin gereği olarak farklı bir ilde bulunmasının zorunlu olduğu hallerde, göç idaresi il müdürlüğüne bu durumu bildirmekle yükümlüdür.

3.5. İstihdam Kotası

İşyerinde geçici koruma kapsamında çalışan sayısının, aynı işyerinde çalışan Türk vatandaşı sayısının yüzde onunu geçmemesi esastır. Ancak, hiç Türk vatandaşı çalışanı

bulunmayan veya toplam çalışan sayısı ondan az olan işyerlerinde, geçici koruma sağlanan en fazla bir yabancıya çalışma izni verilebilir.

Ayrıca, işveren tarafından; işyerinin kayıtlı bulunduğu ildeki İl Müdürlüğünden, çalışma izni başvurusu tarihinden önceki dört haftalık süre içerisinde yabancıya çalıştırılacağı işi yapacak aynı nitelikte Türk vatandaşı bulunmadığının belgelendirildiği başvurularda istihdam kotası uygulanmayabilir. Bu hususun Bakanlıkça değerlendirilmesinde çalışma izni talebinde bulunulan sektör ve illere göre açık iş ve işe yerleştirmeler dikkate alınır.

İşverenlerce istihdam edilmek istenen ancak o işyerinde çalışan Türk vatandaşı sayısının yüzde onunu geçen her geçici koruma sağlanan yabancı için, Bakanlığa çalışma izin başvurusunda bulunulması öncesinde il müdürlüklerine başvuruda bulunularak istihdam kotası uygulanmayabileceğine yönelik belgenin alınması gerekmektedir.

Bu amaçla işverenlerce il müdürlüklerine yapılan başvuruyu izleyen dört haftalık süre içerisinde, istihdam edilmek istenen geçici koruma sağlanan yabancıya çalıştırılacağı işi yapacak aynı nitelikte Türk vatandaşının bulunup bulunmadığına ilişkin olarak il müdürlüklerince gerekli değerlendirme yapılır. Dört haftalık sürenin bitiminde, yabancıya çalıştırılacağı işi yapacak Türk vatandaşının o ilde bulunmadığının tespit edilecek olması halinde, il müdürlükleri tarafından işverenlere, geçici koruma sağlanan yabancıya istihdam edilebileceğine yönelik bir belge verilir.

İstihdam kotası uygulanmayacağına yönelik olarak belge verilirken; işyerinin SGK tescil numarası, çalışma izni talep edilen işin meslek kodu ve o meslekte istihdam edilebilecek yabancı sayısı bilgileri açıkça belirtilecektir. Örneğin, il müdürlüğünce verilecek söz konusu belgede "123..." SGK tescil numaralı işyerinde 9312.02 Beden İşçisi (İnşaat) meslek kodu ile 15 işçi talebinin dört haftalık süre içerisinde karşılanmadığı hususları belirtilecektir.

4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu uyarınca kamu yararına çalışan dernek statüsüne sahip dernekler ile 30/7/2003 tarihli ve 4962 sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Kanun uyarınca vergi muafiyeti tanınan vakıflar tarafından insani yardım hizmeti faaliyetlerinde çalıştırılmak istenen geçici koruma sağlanan yabancılarla ilişkin Bakanlığa yapılan çalışma izin taleplerinin değerlendirilmesinde istihdam kotası uygulanmayacaktır.

3.6. Mesleki eğitim

Geçici koruma sağlanan yabancılar, en az altı aylık geçici koruma süresinin doldurulmuş olması koşuluyla, Türkiye İş Kurumu tarafından aktif işgücü hizmetleri kapsamında düzenlenen kurs ve programlara katılabilir ve bu kapsamda bir işyerinde mesleki eğitim ve işbaşı eğitimi görebilirler.

Mesleki eğitimlerini tamamlayan yabancıların eğitim gördükleri işyerinde çalıştırılmak istenilmesi durumunda, işverenler tarafından bu rehberle belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde Bakanlığa başvuruda bulunularak çalışma izni alınması zorunludur. Bu kapsamda yapılan başvurularda istihdam kotası Bakanlıkça farklı uygulanabilir.

4. BÖLÜM DİĞER HUSUSLAR

1. Geçici koruma sağlanan yabancılar, çalışma izni muafiyeti veya çalışma izni olmaksızın Türkiye’de çalışamaz veya çalıştırılmaz.
2. Geçici koruma sağlanan yabancıların ve işverenlerin çalışma ve sosyal güvenlik mevzuatı ile diğer ulusal mevzuattan kaynaklanan hak ve yükümlülükleri saklıdır.
3. Geçici koruma kapsamında olan yabancılardan çalışma izni harcı alınacak, ikamet izni harcı alınmayacaktır.
4. Geçici koruma sağlanan yabancılara verilen “çalışma izin belgesi” ile “çalışma izni muafiyetine ilişkin bilgi formu” ikamet izni yerine geçmez.
5. Başvuru esnasında istenilen belgelerin yanısıra Bakanlıkça gerek görülmesi halinde ek belge talep edilebilir.
6. Geçici koruma sağlanan yabancılara her seferinde en fazla 1 (bir) yıl süreli çalışma izni ve çalışma izni muafiyeti verilecektir.
7. En az altı aylık geçici koruma süresini doldurmuş olan yabancılar, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüklerine başvurarak “iş arayan” olarak kurum hizmetlerinden yararlanmak amacıyla kayıt yaptırabilirler.
8. “Geçici Koruma Sağlanan Yabancıların Çalışma İzinlerine Dair Yönetmelik”te düzenlenmeyen konularda, 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile bu Kanunun Uygulama Yönetmeliği hükümleri uygulanır.
9. Geçici koruma sağlanan yabancılara ilişkin “çalışma izni” ile “çalışma izni muafiyeti” başvuruları yabancıların 99 ile başlayan kimlik numarası ile yapıldığından, yabancıların sahip oldukları 98 ile başlayan numaraları ile <http://www.goc.gov.tr/gecicikoruma/Pages/YabanciKimlikSorgulama.aspx> adresinden sorgulama yapılarak 99 ile başlayan kimlik numaraları öğrenilebilir.
10. Geçici koruma sağlanan yabancıların çalışma izninin bulunup bulunmadığı ile çalışma izni muafiyeti kapsamında olup olmadığı Yabancı Çalışma İzni Sorgulama Sistemi (www.calismaizni.gov.tr) üzerinden yabancı kimlik numarası girilerek sorgulanabilir.

Ek 1: Çalışma İzin Belgesi (Geçici Koruma Kapsamında)

Ek 2: Geçici Koruma Sağlanan Yabancılara Tanınan Çalışma İzni Muafiyetine İlişkin Bilgi Formu

Ek 1-

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ÂİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
ÇALIŞMA İZİNİ BELGESİ (GEÇİCİ KORUMA)
وثيقة تصريح العمل (الحماية المؤقتة)

Belge No
رقم الوثيقة

Yabancı Kimlik No
رقم الهوية للشخص الأجنبي

Ad-Soyad
الإسم واللقب

Doğum Tarihi
تاريخ الميلاد

Uyruk
الجنسية

İzin Başlangıç Tarihi
تاريخ بدء تصريح العمل

İzin Bitiş Tarihi
تاريخ انتهاء تصريح العمل

01-18744947-2020B

İşyeri Unvanı
جهة العمل

Çalışacağı İli
مرفج العمل : İSTANBUL

Şerhler
تفسيرات

Veriliş Tarihi
تاريخ الإصدار : 08/01/2020

Düzenleyen Makam
Uluslararası İlgücü Genel Müdürlüğü

ALO 170

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI

01-18744947-2020B

* Bu çalışma izni belgesinin içeriği ve geçerliliği <http://www.calismaizni.gov.tr> adresinden kontrol edilebilir. للإطلاع على سريان وثيقة تصريح العمل ومحتوياتها يمكن الدخول على موقع <http://www.calismaizni.gov.tr>

* İşbu Çalışma İznini, 6458 sayılı Kanunda düzenlenen ikamet izinleri yerine geçmez. * لا تحل هذه الوثيقة محل تصريح الإقامة بموجب القانون رقم 6458.

T.C.
الجمهورية التركية
AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
وزارة الاسرة والعمل والخدمات الاجتماعية
Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğü
المديرية العامة للقوى العاملة الدولية

GEÇİCİ KORUMA SAĞLANAN YABANCILARA TANINAN
ÇALIŞMA İZİNİ MUAFİYETİNE İLİŞKİN BİLGİ FORMU

نموذج البيانات الخاص بإعفاء تصريح العمل
الممنوح للأجانب المستفيدين من الحماية المؤقتة

Yabancı Kimlik Numarası رقم الهوية للشخص الأجنبي	
Yabancı Adı ve Soyadı الاسم واسم العائلة للشخص الأجنبي	
Doğum Yeri ve Tarihi مكان وتاريخ الولادة	
Çalışma izni Muafiyetinin Başlangıç Tarihi تاريخ بدء الإعفاء تصريح العمل	
Çalışma izni Muafiyetinin Bitiş Tarihi تاريخ انتهاء الإعفاء تصريح العمل	
Çalışabileceği İl المحافظة المسموح العمل بها	

ACIKLAMALAR
التوضيحات

- Mevsimlik tarım veya hayvancılık işlerinde çalışacak geçici koruma sağlanan yabancılar, çalışma izni muafiyeti kapsamındadır. **Başka bir işte ya da işyerinde çalışamaz/çalıştırılmaz.**
- في نطاق الإعفاء من تصريح العمل، يسمح للأجنبي ذو الحماية المؤقتة العمل في أعمال الزراعة الموسمية ورعاية الثروة الحيوانية فقط. لا يسمح بالعمل/التشغيل في أماكن عمل أو أعمال أخرى.
- Geçici koruma sağlanan yabancıların, geçici koruma kimlik belgesi/yabancı tanıma belgesini ibrazı zorunludur.
- يتوجب على الأجانب ذوي الحماية المؤقتة إبراز الهوية الشخصية للحماية المؤقتة / أو وثيقة التعريف بالشخصية للأجنبي.
- Geçici koruma sağlanan yabancıların çalışma izni muafiyeti kapsamında olup olmadığı Yabancı Çalışma İzni Sorgulama Sistemi (www.calismaizni.gov.tr) üzerinden yabancı kimlik numarası girilerek doğrulanabilir.
- يمكن التأكيد من أن الشخص الأجنبي ذو الحماية المؤقتة يستطيع الاستفادة من إعفاء تصريح العمل أو لا من خلال ادخال رقم الهوية الشخصية للأجنبي في نظام الاستعلامات حول تصريح العمل للأجانب (<https://izinsorgula.csgb.gov.tr/#/app/giris>).
- Çalışma izni muafiyetinin süresinin dolmasından sonra çalışmaya devam edilecek olması halinde, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğüne yeniden başvurulması gerekmektedir.
- في حال الرغبة بالاستمرار بالعمل بعد تاريخ انتهاء الإعفاء، يتوجب مراجعة المديرية التابعة لمؤسسة العمل والتشغيل الموجودة في المحافظة والتقدم بطلب مجدداً.
- Bu form resmi belge niteliği taşımaz, bilgilendirme amaçlıdır.
- هذا النموذج هو بهدف جمع البيانات ولا يمثل وثيقة رسمية.